

FŐVÁROSI ÍTÉLŐTÁBLA
3.Kf.27.222/2006/9. szám

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG NEVÉBEN !

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Győrki Mónika ügyvéd által képviselt felperesnek a jogtanácsos által képviselt **Országos Rádió és Televízió Testület** (1088 Budapest, Reviczky u. 5.) alperes ellen média ügyben hozott közigazgatási határozat bírósági felülvizsgálata iránt indult perében, amely perbe a felperes oldalán a Szigethy-Papp Ügyvédi Iroda ügyintéző: dr. Papp Gábor ügyvéd által képviselt beavatkozott, a Fővárosi Bíróság 2006. február 20. napján kelt 6.K.34.574/2004/12. számú ítélete ellen a felperes által 14. és Kf.3. sorszám alatt indokolt, a felperesi beavatkozó által 17. sorszám alatt előterjesztett fellebbezése folytán meghozta az alábbi

Í T É L E T E T

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja, az alperes 1658/2004.(XI.17.) számú határozatát részben megváltoztatja és a ... műsorszám közzététele miatt az Rttv. 15. § (1) bekezdése sérelmének megállapítását és annak jogkövetkezményét mellőzi, ezt meghaladóan az elsőfokú ítéletet helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 10.000 (Tízezer) forint másodfokú részperköltséget.

Kötelezi a felperesi beavatkozót, hogy fizessen meg a Magyar Államnak - az illetékügyben eljáró hatóság külön felhívására - 24.000 (Huszonnégyezer) forint fellebbezési illetéket.

A felperes fellebbezési illetékét az állam viseli.

Ez ellen az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes 2004. szeptember 11-én, az..., a ... című műsorában sugározta a ... új üzletének megnyitóján készült műsorszámát, amelyben a ... riportere több közismert vendéget szólaltatott meg, kérdései az interjúalanyok öltözködési szokásaira irányultak. A bejátszás megmutatta az exkluzív üzlet belső terét, választékát.

Az alperes a 1658/2004.(XI.17.) számú határozatában megállapította, hogy a ... új üzletének megnyitóján készült műsorszám alkalmas volt a ... márka népszerűsítésére, így a felperes megsértette burkolt reklám tilalmára vonatkozó, a rádiózásról és televíziózásról szóló 1996. évi I. törvény (a továbbiakban: Rttv.) 10. § (5) bekezdését. Jogkövetkezményként az Rttv. 112. § (1) bekezdés e) pontja alapján 500.000,- Ft bírságot szabott ki. E jogsértés mellett az alperes megállapította, hogy a felperes az ... 2004. szeptember 26., pedig 2004. szeptember 30. napján megsértette az Rttv. 15. § (1) bekezdés a) pontjában foglaltakat. Döntését azzal indokolta, hogy a megbízásából megjelentetett közérdekű közlemény a megrendezésre kerülő-ról tájékoztatót, a közreadott internet-címen megtudható volt, hogy bár az állandó kiállítás megtekintése ingyenes, a fesztiválokra, mint a is, a belépésért fizetni kell. Közölték a jegyárakat is. A műsorszám ekként egy olyan programot népszerűsített, amit a műsorszolgáltató a reklám főcím keretei között tehetett volna közzé. Szintén ez utóbbi rendelkezést sértette meg a felperes 2004. szeptember 30-án, az csatornáján sugárzott társadalmi célú hirdetésében, ahol a ... betegőrző monitor vásárlására kért segítséget az Adományvonal keretében a ... megbízásából. Az alperes szerint a blokkot a felperes a közérdekű közlemény keretei között sugározta, holott a jótékonysági felhívás főcím használata lett volna indokolt. E jogsértések miatt az alperes az Rttv. 112. § (1) bekezdés a) pontja alapján felhívta a felperest a sérelmezett magatartás megszüntetésére.

Az alperesi határozat felülvizsgálata iránt előterjesztett keresetében a felperes elsődlegesen annak megváltoztatását, a kiszabott bírság alóli mentesítését és annak megállapítását kérte, hogy nem követte el a terhére rótt jogszabálysértéseket. A másodlagos kereseti kérelme a bírság mérséklésére, a harmadlagos pedig a határozat hatályon kívül helyezésére irányult az államigazgatási eljárás általános szabályairól szóló 1957. évi IV. törvény (a továbbiakban: Áe.) 26. § és 43. §-ában foglaltak megsértése miatt. Azzal érvelt, hogy az alperes mind a minősítések, mind a tényállás tisztázási és indokolási kötelezettsége tekintetében jogszabályt sértett. Vitatta azt, hogy a ... új üzletének megnyitóján készült műsorszám burkolt reklámot valósított volna meg, mert önmagában a márkanév megjelenítése nem feltétlenül alkalmas és elégséges a jogsértés megállapításához. A kifogásolt műsorrészlet olyan eseményt mutatott be, amely a műsor típusát, jellegét és sugárzási időpontját tekintve megfelelő módon

dolgozta fel a műsorszerkesztés által kiválasztott hírt. A műsorszámmal kapcsolatosan arra hivatkozott, hogy az az Rttv. 2. § 16.a. pontja szerint tehető közzé, mint a lakosság figyelemfelkeltését célzó információ és nem a 41. pont szerinti reklámként, mert tartalmát tekintve nem megnevezett vagy ábrázolt áru, vagy szolgáltatás értékesítését segítette elő. Az adományvonal keretében közzétett műsorszám esetében azt emelte ki, hogy a törvény a figyelembe vehető két fogalom meghatározásánál egyik esetben a „segítségnyújtásra szólít fel” kifejezést alkalmazza (2. § 11. pont), míg a másik esetben (2. § 16.b. pont) a „közérdekű céltámogatásra szólít fel” kitételt használja. Az alperes határozatában sem a minősítés jogszerűségét nem indokolta, sem a felperes anyagi érdekelttségét nem vizsgálta.

Az elsőfokú bíróság a felperes keresetét elutasította. A burkolt reklámozással kapcsolatosan azt emelte ki, hogy a reklámhatás megítélésakor a műsorszám egészéből, az elhangzott állítás szövegkörnyezetéből kell kiindulni, azt a képi- és hanghatásokkal együttesen - a nézők, mint potenciális fogyasztók szemszögéből - kell vizsgálni. Tisztázni kell, egyrészt, hogy a műsorszámon belül elhangzott tájékoztatásról volt-e szó, másrészt a semleges információ látszatát keltve jelent-e meg, harmadrészt ösztönzött-e áruvásárlásra vagy szolgáltatás igénybevételére vagy bármely más üzleti magatartásra. A kifogásolt esetben a ... márka verbális és képi megjelenítése, egy öltözködési szokásokat bemutató, népszerű és elismert embereket felvonultató riportsorozat keretében, elkerülhetetlenül megismert információként jelent meg, így a riporttémához viszonyítva semleges információ látszatát keltette. A műsorszámban egy kisteherautón és hangsúlyos módon jól látható volt a ... felirat. A beszélgetések közben a márkanév említése megtörtént, a műsorkészítők bevágták az üzlet megnyitásáról készült felvételeket, ahol a háttérben szintén észrevehetően látszottak a márkafeliratok. A reklámhatás alapja a márkanév és a logo megjelenítése volt, de a műsor egésze is alkalmas volt a termék kelendőségének fenntartására és fokozására, így az annak megvásárlására ösztönző hatás nem volt vitatható. Mindezekből arra a következtetésre jutott, hogy a ... üzletének megnyitóján készült műsor burkolt reklámnak volt minősíthető.

A ... műsorszám kapcsán az elsőfokú bíróság azt hangsúlyozta, hogy a közérdekű közlemény és a reklám Rttv.-ben rögzített fogalmának összevetésekor alapvető különbség, hogy a közérdekű közlemény esetében a lakosság figyelmének felkeltése bármiféle ellentételezés vagy ösztönzés nélkül kell, hogy megvalósuljon, hiszen ellenkező esetben reklámról van szó. A ... nem ingyenes rendezvény volt, így az alperes helytállóan állapította meg, hogy e szolgáltatás igénybevételére történő felhívás reklámnak minősült, melyet az Rttv. 15. § (1) bekezdésében foglaltak szerint, reklámfőcímek között kellett volna közzétenni. Nem osztotta az elsőfokú bíróság a felperes álláspontját tekintetben, hogy az Rttv. 2. § 16.a. pontjában foglalt „állami vagy helyi, területi önkormányzati feladatot ellátó szervezet” fogalma e körben kiterjeszthető lenne a

Az Adományvonal keretében sugárzott műsorszámot illetően az elsőfokú bíróság arra az álláspontra helyezkedett, hogy a közérdekű közlemény Rttv.-ben rögzített fogalmához képest, adományozás esetén többletkitételt tartalmaz, és szűkebb

fogalom a jótékonyági felhívás fogalma, mert ez esetben a közzététel segítségnyújtásra szólít fel valakinek az érdekében. Nem vitásan a jótékonyági felhívás is a figyelem felkeltést szolgálja, azonban kifejezetten ellenszolgáltatás nélkül, segítségnyújtás céljából. Az alperes helytállóan utalt arra, hogy a közérdekű közleményt állami vagy helyi, területi önkormányzati feladatot ellátó szervezet, természetes személy kérésére lehet közzétenni, azonban a ... nem sorolható ide. Az elsőfokú bíróság megállapította, hogy az egyes jogsértésekre alkalmazott szankciók az elkövetett jogsértéssel arányban állóak, törvényesek voltak, annak mérséklésére nem látott lehetőséget.

Az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása, a kereseti kérelemben foglaltak teljesítése és az alperes perköltségben marasztalása iránt a felperes és a felperesi beavatkozó terjesztettek elő fellebbezést. A felperes állította, hogy a ... műsorszám burkolt reklámkénti minősítéséről az elsőfokú bíróság helyesen tisztázott tényállás alapján, téves következtetést levonva hozott döntést. Előadta, hogy a vasárnap délelőtti, a nézők kikapcsolódását, szórakoztatását célzó műsoridőben feldolgozott téma egy aktuális esemény és az azon résztvevő személyek véleményének közzététele volt, a műsor szerkesztésében célként az öltözködési szokások bemutatása jelent meg. Vitatta, hogy a mindennapi élet abszolút szerves és megszokott részét képező logók, emblémák megjelenése önmagában megvalósítja az Rttv. 10. § (5) bekezdésének sérelmét. A műsorszám nem egy márkára, hanem az eseményre és résztvevőire irányította a figyelmet, ebből adódóan semmiféle üzleti magatartásra nem ösztönzött. E körben indítványozta a Pp. 170. § (1) bekezdésére hivatkozással reklámpsziológus szakértő kirendelését, mert pszichológiai szakkérdésnek ítélte meg, hogy a különféle műsorelemek halmazában az erőteljes verbális információk mellett a háttérben szervesen megjelenő logokhoz feltétlen fogyasztásra ösztönző hatás kapcsolódik-e vagy sem. Az Rttv. 15. § (1) bekezdésével kapcsolatos jogsértések kapcsán a keresetben foglaltakra utalt. Továbbra is állította, hogy az alperes határozata sérti az Áe. 43. §-ában foglaltakat a választott bíróság szankció mértékét és indokolását illetően.

A felperesi beavatkozó az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatása iránt, a ... műsorszám burkolt reklámkénti minősítése miatt élt fellebbezéssel, indokai szerint a márkanév megjelenítése nem feltétlenül alkalmas és elégséges a jogsértés megvalósulásához, figyelemmel a műsorrészlet célja szerinti, egy új üzlet megnyitásáról szóló hír feldolgozására.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását kérte, ellenezte a reklámpsziológus szakértő bevonását.

A felperes fellebbezése az alábbiak szerint részben alapos, a felperesi beavatkozó fellebbezése nem alapos.

A másodfokú bíróság a kifogásolt műsorszámokat megtekintette, a fellebbezési kérelmek és ellenkérelem keretei között az elsőfokú bíróság döntését az alábbiak szerint, részben fogadta el.

Az elsőfokú bíróság helyesen ítélte meg a ... üzlet megnyitójáról készült műsorszámot. Helyesen értékelte az Rttv. 2.§ 4. pontja szerinti fogalmi elemek vizsgálata alapján a bemutatott műsorszám tartalmát, és annak vásárlásra ösztönző hatását.

A ... márkanév többszöri említése, annak (a kisteherautón hosszabb bevágás idejére feltűnő logo) képi megjelenése, a nézők által közismert, sikeresnek tartott személyek nyilatkozatában, két ízben elhangzó márkanév, az üzletben a termékek közt válogató vendégek látványa, a rendezvény okáról szóló tájékoztatás összességében a márka népszerűsítésére alkalmas volt. Az üzlet megnyitójának apropójára készített riport nyomán az ismert művészekkel, neves személyekkel összekapcsolhatóvá vált terméknév a termékek megvásárlására ösztönző hatású volt.

A felperesi és a felperesi beavatkozó állásponttal ellentétben nem a logo, a márkanév szerepeltetése önmagában, hanem azoknak a fenti kontextus szerinti többszöri megjelenítése tette megállapíthatóvá, hogy burkolt reklámozás történt.

A felperes fellebbezésében előterjesztett bizonyítási indítvánnyal kapcsolatban a másodfokú bíróság utalni kíván egyrészt arra, hogy az Rttv. 2. § 4. pont szerinti feltételek teljesülésének vizsgálata jogkérdés, a műsorszám elemzése alapján dönthető el, különleges szakértelmet nem igényel, az a bíróság kompetenciájába tartozik. Másrészt, a bírói gyakorlat csak két esetben teszi lehetővé a fellebbezési eljárásban új tény állítását, új bizonyíték előadását. Egyrészt akkor, ha az új tényről vagy bizonyítékról a fél csak az elsőfokú határozat meghozatala után szerzett tudomást, és az olyan jelentős, amely az elsőfokú eljárásban - annak előterjesztése esetén - számára kedvezőbb határozatot eredményezett volna, illetve, ha arra a fél azért hivatkozik, mert az elsőfokú határozat ez okból jogszabálysértő volt. A Pp. 235. § (1) bekezdésének utolsó mondata azonban jelen esetben nem alkalmazható, mivel a felperes új tényt nem állított, új bizonyítékot nem jelölt meg, bizonyítási indítványát az elsőfokú eljárás során nem terjesztette elő, így annak jogszerűtlen mellőzése sem merülhet fel. A másodfokú bíróság ezért a felperes reklámpsziológus szakértő kirendelésére vonatkozó bizonyítási indítványának helyt adni nem tudott.

A ... című műsorszám vizsgálata során tévesen állapította meg az elsőfokú bíróság az Rttv. 15. § (1) bekezdésének sérelmét. Az Rttv. 2. § 16.a. pontja szerint a közérdekű közlemény többek között az, ami állami feladatot ellátó szervezet kérésére meghatározott tartalommal hangzik el. A muzeális intézményekről, a nyilvános könyvtári ellátásról és a közművelődésről szóló 1997. évi CXL. törvény 2. számú melléklete, valamint 43. §-a értelmében a Szabadtéri Néprajzi Múzeum a kultúráért felelős miniszter felügyelete alá tartozó országos múzeum, közintézmény, tehát állami feladatot lát el. Az alperes a reklám főcím közötti közzététel szükségességét azzal indokolta, hogy a múzeumi honlapon keresztül megtudható

volt, hogy a fesztiválra a belépésért fizetni kell. Az Rttv. 15. § (2) bekezdése kizárja a közérdekű közlemény közzétételéért az ellenszolgáltatást, míg a reklám fogalmára vonatkozó Rttv. 2. § 41. pont szerint, a reklám közzététele ellenérték, ellenszolgáltatás fejében történik. Az Rttv. idézett rendelkezése szerint a reklám megvalósulásának szempontjából nem a közreadott, jelen esetben a közérdekű közlemény közzétételének célját jelentő figyelemfelkeltés következtében a múzeumi belépés ingyenességének volt jelentősége, hanem annak, hogy maga a közreadás ellenértékért vagy ellenszolgáltatásért történt-e vagy sem. E törvényi feltétel megvalósulását a jogszabály a műsorszolgáltató és a megbízó közötti jogviszonyra korlátozza, így amíg a közzététel ellenértéke, mint a reklám megállapításának elengedhetetlenül szükséges fogalmi eleme nem jelenik meg, nem lehet ez okból reklám közreadását megállapítani.

A reklám jelleg megítélése a perbeli esetben igényelte az adott jogviszonyok elhatárolását. Más a kiállító és a látogató közötti jogviszony - amely a kiállítás ingyenessége vagy visszterhessége következtében lehet ingyenes vagy visszterhes - és megint más a műsorszolgáltató és a közzétételt kérő közötti szerződéses kapcsolat, ez utóbbi tárgya a közzététel, amely ugyancsak történhet ingyenesen és ellenszolgáltatás ellenében. Az elsőfokú bíróság és az alperes e két egymástól független jogviszonyt összekeverte, holott csak a műsorszolgáltató és a közzétételt kérő szerződéses kapcsolatának van, és lehet relevanciája. Az ellenszolgáltatást, mint elhatároló szempontot, az elsőfokú bíróság tévesen vette figyelembe, ezért döntését jogszerűnek ítélni más jogalanyok közötti jogviszonyra tartozó okból, nevezetesen, hogy a felperes olyan programot népszerűsít, amelyet belépőjegy megfizetése ellenében lehet igénybe venni, nem lehetett.

Az „Adományvonal” keretében közzétett műsorszámmal kapcsolatban a másodfokú bíróság osztja az elsőfokú bíróság álláspontját, azzal az indokolásbeli pontosítással, hogy a felperes az Rttv. 2. § 16.b. pontja alapján minősíthette közérdekű közleménynek a műsorszámot, tekintet nélkül arra, hogy a közzétételt kérő ... beletartozik-e az Rttv. 2. § 16.a. pontja szerinti alanyi körbe. A helyes minősítés kétséget kizáróan a jótékonyági felhívás törvényi meghatározásának speciális, a segítségnyújtásra felszólító és az érdekeltek körét meghatározó szabálya alapján állapítható meg.

A felperes kereseti érvelése az Áe. 43. §-ának sérelmére vonatkozóan az indokolásbeli hiányosság kifogásolásában merült ki. Az elsőfokú bíróság az alperes határozatának felülvizsgálatát e szempontból elvégezte, állást foglalt arra nézve, hogy az alperes mérlegelési jogkörben hozott határozata a bíróság szankcióra vonatkozó részében megfelel a jogszabályi rendelkezésnek. Az indokolás e részében a kötbérre utalás nyilvánvaló elírás. A felperes fellebbezésében továbbra sem hivatkozott olyan konkrét, a határozat jogszerűtlenségét alátámasztó érvekre, amelyek az elsőfokú bíróság döntésének megváltoztatását indokolhatták volna. A másodfokú bíróság csak annak kiemelését látja szükségesnek, hogy az alperes megjelölte és ismertette a jogkövetkezményt kiváltó döntését megalapozó jogszabályi rendelkezéseket. Az Rttv. 112. § (1) bekezdése alapján a jogsértés

törvényi következménye lehet az alperes döntése alapján az a)-f) pontban felsoroltak közül bármelyik olyan szankció, amely a felperesi műsorszolgáltatóval szemben érvényesíthető. A törvény fokozatosságot nem feltételez, egyszerre több jogkövetkezmény is alkalmazható, akár első alkalommal jogsértést megvalósító műsorszolgáltatóval szemben is. A bíróság választása esetén a 135. § szerinti összeghatárok figyelembevételével kell a bíróság mértékét megállapítani. Az összeghatárok törvényi keretei adottak, a jogsértés súlyának ismeretében mérlegelt az alperes, amikor a bíróság mértékét meghatározta, így határozata olyan súlyos indokolásbeli hiányosságban nem szenvedett, amely annak e részében való hatályon kívül helyezését eredményezhette volna.

A Fővárosi Ítéltábla mindezekre figyelemmel az elsőfokú bíróság ítéletét a Pp. 253. § (2) bekezdése, az alperes határozatát az Rttv. 136. § (3) bekezdése alapján részben - a rendelkező rész szerint - megváltoztatta, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperes fellebbezése túlnyomórészt sikertelen volt, ezért a Pp. 78. § (1), (2) bekezdése és 79. § (1) bekezdése alapján köteles az alperes másodfokú részperkötségének megfizetésére. A felperesi beavatkozó eljárásával az alperesnek többletköltsége nem merült fel, így a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján arról külön rendelkezni nem kellett.

A sikertelenül fellebbező felperesi beavatkozó az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 39. § (3) bekezdésének c) pontja, a 46. § (1) bekezdése, valamint a költségmentességről szóló 6/1986.(VI.26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdés értelmében köteles a feljegyzett fellebbezési illeték viselésére.

A felperes fellebbezési illetékét az Rttv. 141. §-ának (5) bekezdésén és az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 5. § (1) bekezdés c) pontján alapuló személyes illetékmentessége folytán a 6/1986. (VI.26.) IM. rendelet 14. §-a alapján az állam viseli.

Budapest, 2007. február 7. napján

Dr. Sára Katalin s.k. a tanács elnöke, Dr. Szőke Mária s.k. előadó bíró,
Dr. Páldy Zsuzsanna s.k. bíró

A kiadmány hitelül:
írnok